

ÇALGI EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ MOTİVASYONU VE PERFORMANS

Yrd. Doç. Dr. Sabahat Özmentenç
Akdeniz Üniversitesi
sabahatozmentenç@gmail.com

Özet

Bu araştırmada çalgı öğretmenlerinin çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performansına yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları Antalya’da çeşitli branşlarda çalgı dersleri veren 6 öğretmenden oluşmuştur. Katılımcıların seçilmesinde çaldıkları çalgı, cinsiyet, çalıştıkları kurum ve mezun oldukları okul türü açısından çeşitlilik göstermeleri koşulu aranmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Bu doğrultuda veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarında görüşmeye katılan öğretmenlerin her birinin çalgı eğitiminde motivasyon ve performans konusunda öğrenci-öğretmen iletişimi, öğrenci ile empati kurabilme ve her öğrenciye farklı yaklaşımlarda bulunabilme konularında birbirleri ile örtüşen söylemlerde buldukları, öğrencilerin çalgılarında başarılarını ise yetenek ve çalışma, kararlı bir kişiliğe sahip olma gibi kişisel özellikler başta olmak üzere bir çok farklı nedene bağladıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çalgı eğitimi, performans, öğretmen

STUDENT PERFORMANCE AND MOTIVATION IN INSTRUMENT EDUCATION

Abstract

The purpose of this research is to investigate the opinions of music instrument teachers about student motivation and performance in instrument education. The sample consists of 6 teachers giving lessons on several instrument branches. It was aimed to diversify the sample about demographic characteristics. The study is qualitative. The data was collected by using semi-structured interview technique. In data analysis descriptive analysis technique was used. It was seen that the teachers had a negotiation in the opinions that student teacher communication, empathy and treating every student differently is important about student performance and motivation. And it was seen that they attribute student success in instrument performance to students’ ability, practice, decisive personality and so many other factors.

Key words: Instrument education, performance, teacher

GİRİŞ

Türkiye’de çalgı eğitimi, çeşitli amaçlar ve hedefler doğrultusunda, farklı kurumlarda, değişik düzey ve hazır bulunuştaki öğrencilere verilen yaygın bir müzik eğitimi dalıdır. Çalgıda performans ise farklı perspektiflerden ele alınabilmesi olası olan geniş bir kavramdır. Yalnızca çalgı eğitimine ait olmayan performans kavramı ile ilgili olarak alan yazında çok çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmüş ve önemli sayılabilecek bir bilgi birikimine ulaşılmıştır. Örneğin Mursell (1971) araştırmasında vokal ve çalgı performanslarını karşılaştırmış ve yorumlama ile teknik sorunlar üzerinde durmuştur. Sloboda (1982) çalışma taktikleri, nota okuma, sahne performansı ve ileri düzey performans gibi konuları bilişsel açıdan incelemiştir. Gabriellson’un (1999) performans kavramını bütünsel bir açıdan ele aldığı makalesinde performansın boyutları; performansın planlanması, performansın alanları (nota okuma, doğaçlama, geri bildirim, devinimsel süreçler), performansa etki edebilen fiziksel, psikolojik ve sosyal faktörler ve performansın değerlendirilmesi olarak sınıflandırılmıştır. Performans kavramı ile ilgili bir başka yaklaşım da müziğin bir tür iletişim aracı olduğundan yola çıkılarak performans kavramını müzik ile duyguları ifade etme aracı perspektifinden yorumlamaktır (Juslin ve Sloboda, 2001). Performans ile ilgili araştırmalar incelendiğinde bu araştırmaların genellikle etkileyici performans (Broomhead ve Skidmore, 2011), performansın ölçülmesi (Howard, 2012; Latimer, Bergee ve Cohen, 2010; Smith, 2009; Naples, 2009;

Silvey, 2009; Henninger,2008; Taborsky, 2007), performans kaygısı (Topoğlu, 2013; Boucher ve Ryan 2011; Ryan ve Andrews, 2009; Henry, 2008) ve performansa etki eden faktörler (Hewitt, 2011; Stambaugh & Demorest, 2010; Silverman, 2009) başlıkları altında ele alındığı görülmektedir.

Performansı etkileyen çeşitli faktörler ve performansın birçok alanının bulunmasına karşılık performansın yükseltilebilmesi için en önemli faktörlerden biri öğretmendir. Ayrıca öğretmen faktörü çalgıya karşı motivasyon başka bir anlatımla isteklilik için de önemli bir etkidir. Sichivitsa (2007) çalgıda motivasyon için gerekli olan özellikleri dışsal ve içsel faktörler olmak üzere incelemiştir. Çalgı öğretmeni çalgıya yönelik motivasyonda, aile etkisi, arkadaşlar ve önceki müziksel deneyimler kadar önemli bir dışsal motivasyon kaynağıdır. Öncelikle öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimin nasıl gerçekleştiği öğrenme sürecini etkilemektedir. Öğretmen ve öğrenci arasındaki karşılıklı saygı ve fikir alışverişine dayalı olarak kurulan ilişki, öğrencilerin performanslarında olabilecek en yüksek seviyeye gelmelerini sağlayan etkenlerden biridir. Çalgı eğitiminde genellikle iki tür öğretmen-öğrenci ilişkisinden söz edilebilir. Bunlardan birincisi **usta-çırak ilişkisi**, diğeri ise **rehber-arkadaş** ilişkisidir. Usta-çırak ilişkisinde öğretmen daha çok çalgı ile ilgili becerilerini sergiler ve konu ile ilgili deneyimlerini öğrencisine aktarır. Bu model öğretim genellikle öğrencinin öğretmenin çalgıdaki davranışlarını ve müzikalitesini taklit etmesi ile gerçekleşir. Rehber arkadaş ilişkisinde ise öğretmen, öğrencinin müziği deneyimlemesi, anlaması ve öğrenmesi konusunda ona rehberlik eder (Lehmann , Sloboda ve Woody, 2007). Öğrencinin kendi müziksel fikirlerini geliştirmesine yardımcı olur. Bu yaklaşım, öğrencinin bağımsız düşünmesi ve özgüven kazanması konusunda etkilidir.

Öğretmenlerin bir başka işlevi ise öğrencileri için en etkili eğitim programını oluşturmaktır. Eğitimde program, öğretimsel içeriğin, nasıl ve hangi sıra ile öğretileceği ile ilgilidir. Çalgı eğitimi boyutunda öğrencinin seviyesine uygun bir repertuarın ona sunulması ve öğrencinin eğitiminin onun hazır bulunuşluk ve seviyesine uygun biçimde gerçekleştirilmesi, öğrencinin performansını yükseltecek, daha etkili öğrenmesini sağlayacak bir başka önemli etken olarak görülebilir. Gelişim ardıllık gerektirmektedir ve yeni öğrenilenler, önceki bilgilerin üstüne inşa edilmektedir. Öğrencinin performans başarısının sağlanabilmesi için öğrenci öğretmen arasında sağlıklı iletişim kurulması ve öğrenci için en uygun programın seçilmesi gerekmektedir birlikte bu etkenler performanstaki başarı için her zaman yeterli olmayabilmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerinin performanslarını yükseltmek için onlara dersler esnasında uygun öğretimsel yöntem ve stratejiler uygulamaları gerekmektedir. Çalgı dersleri bir çeşit öğretimsel döngü çerçevesinde gerçekleşmektedir. Bu öğretimsel döngü, öncelikle öğretmenin öğrenciye performans görevini sunması ya da açıklaması, daha sonra öğrencinin verilen görevi uygulaması ile gerçekleşen cevabı ya da tepkisi son olarak ta öğretmenin öğrenciye belirli bir dönüt vermesidir. Bireysel gerçekleşen derslerde öğretmen dönütlerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Öğretmenlerin sağlıklı değerlendirmeleri ve dönütleri sonucunda öğrenciler öğretmenlerinin müziksel performanslarına ve kendilerinin performanslarını değerlendirmelerine güvenmektedirler. Dersler esnasında öğrenci, öğretmeni içselleştirmeye başlamakta, kendi hedeflerini belirlemeyi ve kendilerini değerlendirmeyi öğrenmektedirler. Kendini dinleme ve değerlendirme becerisinin gelişmesi, çalışmada hedef belirleme, kendini izleme gibi özdüzenleme becerilerinin gelişmesini dolaylı ve doğrudan etkilemekte, çalgı eğitiminde etkili çalışma ve performanstan verim alma konusunda önem taşımaktadır. Kendini değerlendirme farklı konser kayıtlarını izleyerek, arkadaşları dinleyerek, kendini izleyerek de gerçekleşebilmektedir.

Öğretmenlerin öğrenci performansına olan etkileri, öğrencinin performansının yükseltilmesi için uyguladıkları yöntemler ve kişisel özellikler ile birlikte çalgıda performans başarısı için öğrencilerin yetenek, hazırbulunuşluk, günlük çalışma miktarı, çalışmalarının etkililiği, motivasyon, hedefler, duyuşsal özellikler, bilişsel stratejiler, çalgıya başlama yaşı, fiziksel yatkınlıklar gibi özellikleri de performansın yükseltilmesi için gerekli görülebilecek niteliklerdir. Çalgı öğretmenlerinin perspektifinden çalgıda performans ve motivasyon için gerekli etkenlerin neler olduğunun ortaya çıkarılması onların çalgı eğitimlerinde öğrencilere olan yaklaşımlarındaki farklılıkların ortaya çıkarılması, çalgı eğitiminin çalgı öğretmenlerinin perspektiflerinden incelenmesi ve çalgı eğitimi ile ilgili çalışmaların derinleştirilmesi açılarından önem taşımaktadır. Bu açıdan ele alınan araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Çalgı öğretmenlerine göre öğrencilerinin çalgılarına/çalgı derslerine yönelik istekliliklerini etkileyen faktörler nelerdir?
2. Çalgı öğretmenleri öğrencilerini çalgılarına/çalgı derslerine isteklendirmek için neler yapmaktadırlar?

3. Çalgı öğretmenlerine göre öğrencilerinin çalgılarındaki başarı durumlarını etkileyen etkenler nelerdir?
4. Çalgı öğretmenlerine göre öğrencilerinin çalgılarında başarılı olabilmeleri için öğretmenlerinin hangi özelliklere sahip olmaları gerekmektedir?

YÖNTEM

Bu araştırmada çalgı öğretmenlerinin çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performansına yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda Antalya ilinde bulunan çalgı öğretmenleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları Antalya’da çalgı dersleri veren öğretmenlerden oluşmuştur. Katılımcıların isimleri araştırmada etik ilkeler göz önünde bulundurulduğundan dolayı verilmemiş, bunun yerine takma isimler kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler şöyledir: Araştırmanın birinci katılımcısı bir gitar öğretmenidir. Uğur kod isimli bu öğretmen 42 yaşındadır, Konservatuar mezunudur, çalgısını 28 yıldır çalmakta ve 25 yıldır çalgı dersleri vermektedir. Onur kod isimli diğer öğretmen 38 yaşındadır, piyanoyu 20 yıldır çalmaktadır, Eğitim Fakültesi mezunudur ve 13 yıldır piyano dersleri vermektedir. Ayça kod isimli diğer katılımcı 32 yaşındadır, Konservatuar mezunudur, 27 yıldır keman çalmakta ve 9 yıldır keman dersleri vermektedir. Okşan kod isimli 4. Katılımcı 18 yıldır viyola dersleri vermektedir, Konservatuar mezunudur, çalgısını 20 yıldır çalmaktadır ve 33 yaşındadır. Aslı kod isimli diğer katılımcı 25 yıldır flüt çalmaktadır, Eğitim Fakültesi mezunudur, 15 yıldır flüt dersleri vermektedir ve 44 yaşındadır. Haluk kod isimli diğer katılımcı 33 yıldır viyolonsel çalmaktadır ve 26 yıldır viyolonsel dersleri vermektedir. Haluk 50 yaşındadır ve Eğitim Fakültesi mezunudur.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Bu amaç doğrultusunda görüşme formu hazırlanmış ve her bir katılımcıya aynı sorular sorularak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcıların izni alındıktan sonra ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip ve yorumlandığı (Yıldırım ve Şimşek, 2010) bu analiz sırasında araştırma sorularından veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra veriler düzenlemiş, tanımlanmış ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Öğretmenlerin görüşlerine göre öğrencilerinin çalgılarına-çalgı derslerine yönelik motivasyonlarını etkileyen faktörler şunlardır;

Katılımcı 1	Öğretmen-öğrenci iletişimi Hedefler
Katılımcı 2	Müziksel ya da müziksel olmayan hedefler Öğrencinin çalgı repertuarına yönelik tutumu
Katılımcı 3	Aile desteği ve kontrolü Öğrencinin başarısızlık hissi yaşamaması
Katılımcı 5	Çalgının güçlüğü Her gün çalışmak zorunda olmanın olumsuz etkisi
Katılımcı 6	Türkiye’de sanata ve sanatçıya verilen önemin giderek azalması

Öğrencilerin Çalgılarına Ve Derslere Yönelik Dışsal Motivasyonları

Öğretmenlerin görüşlerine göre bu faktörler öğretmen faktörü ile aile desteği ve kontrolüdür. Görüşmeye katılan öğretmenlerden Uğur, öğretmenin öğrencinin çalgıdaki başarı ve motivasyonunda çok önemli bir rolü olduğunu özellikle vurgulamaktadır. Uğur’a göre öğretmen ve öğrenci iletişimi çok önemlidir. Bununla birlikte öğretmenler her öğrenci ile farklı iletişim geliştirmekte, farklı öğrencilerin öğretmenlere yönelik tavırları farklılaşabilmektedir.

“Yaşam koşulu diyorum orada çok etkilisin . O konuda herkese ne kadar eşit yaklaşılmaya çalışsan da aynı şekilde sonuç alamıyorsun .Yani bir öğrencin seni model alıyor inanılmaz şekilde önemsiyor hatta kopyalıyor. Ama bir tanesi de seni bir şekilde sevemiyor o zaman problem oluyor. Motivasyonu etkileyen en önemli şey hocanın tavrı bence. En önemli şey ama tek şey değil.”

Ayça ise motivasyonun oluşmasında bir başka etken olan ailenin desteğini vurgulamaktadır. Özellikle küçük yaşlardaki öğrenciler için ailenin desteği ve evdeki kontrolleri Ayça'ya göre önem taşımaktadır.

Öğrencilerin Çalgılarına ve Derslere Yönelik İçsel Motivasyonları

Uğur öğrencilerin çalgıya yönelik motivasyonlarının oluşmasında öncelikle nasıl hedefler seçtiklerinin önemli olduğunu belirtmektedir. Uğur düşüncelerini şöyle ifade etmiştir.

"Kimi öğrenci sadece diplomayı alıp eline bir daha enstrüman almayacağını düşünüyor kimisi de kendini bütün dünyanın bildiği bir adam olarak hayal ediyor onun için çalışıyor...."

Benzer biçimde Onur'da öğrencilerin belirledikleri müziksel ya da müziksel olmayan hedeflerin onların motivasyonlarının oluşmasında etkili olduğunu vurgulamaktadır. Onur'a göre bazı öğrenciler not ortalamalarını yüksek tutmak ya da okulu zamanında bitirmek için çalgısını çalışmaktadırlar. Onur'a göre çalıştığı okulun yapısı gereği anadal çalgısı piyano olmayan öğrenciler piyanoyu çalışmak istememektedirler. Ayrıca motivasyonu etkileyen bir diğer önemli etken öğrencinin çalgı repertuarına yönelik olan tutumudur.

"Daha popüler şeyler çalmak isteyen öğrenciler oluyor. Bu durumda repertuar sorunu teknik sorunu oluyor. Örneğin bir öğrenci piyanoda caz çalmak istiyor ama caz çalması için bazı teknik becerilere sahip olması gerektiğinin bilincinde olmuyor. Öğrencinin kafasındaki repertuar ile okulda verilen repertuar arasında uyumsuzluk olunca motivasyonsuzluk başlıyor."

Ayça'ya göre ise çalgıya yönelik motivasyonun düşmesinin sebebi öğrencinin başarısızlık hissi yaşamasıdır. Öğrencinin aynı etüdü haftalarca tekrarlamasından kaynaklanabilen bu durumda Ayça'ya göre öğretmen öğrenciyi sıkımayacak ve başarısızlık duygusu hissettirmeyecek bir yöntem bulmalıdır çünkü çalgı öğrenmek oldukça sabır gerektiren ve özellikle de küçük yaşlarda kimi zaman sıkıcı olabilecek bir iştir.

"...Çünkü sıkılmamak gerekiyor zaten sıkıcı bir iş. Çok ciddi bir şekilde çok küçük yaşta çok ciddi sabır bekliyoruz. Yani ölçü ölçü çalış, düşün bir daha dinle. İşte o konsantrasyonu sağlamak çok zor zaten, sabretmeyi öğretmek çok zor."

Aslı ise çalgıya motivasyonda çalgının güçlüğünün önemi üzerinde durmuştur. Öğrenciler başlarda flüt çalmaya çok istekli iken flütün teknik zorluklarından dolayı sonraları yılgınlık göstermektedirler. *"Sonra çalgıya yönelik motivasyonu kalmıyor çünkü dışarıdan çok kolay görünür flüt ama aldığın zaman çok zor özellikleri var diyaftram, dudak, tutma gibi.."* Ayrıca her gün belirli bir saat boyunca çalışmak zorunda olmak ta öğrencilerin motivasyonlarını olumsuz etkilemektedir.

Öğretmenler arasındaki en deneyimli isim olan Haluk ise öğrencilerin çalgılarına karşı genelde bir isteksizlikleri olduğundan bahsederek bazılarının bilinçli olmakla birlikte bazı öğrencilerinin isteksiz olduğunu vurgulamaktadır. Çalgıda motivasyon kavramına daha farklı ve bütünsel bir bakış açısı gösteren Haluk'a göre Türkiye'de sanata ve sanatçıya giderek daha az önem gösterilmekte, bu durum müzik ile uğraşan her kesimde bir hoşnutsuzluk ve motivasyonsuzluk yaratmaktadır. Ayrıca müzik okullarından mezun olan öğrencilerin iş bulma şanslarının giderek azalması da çalgı öğrenme ve çalışmaya yönelik istekliği düşüren bir faktördür.

"Ülkenin genel gidişatında sanata ve sanatçıya verilen değer giderek azalıyor. O tamamen etkileyici örneğin beni etkiliyor, keyfimi kaçırıyor mesela. Genelde öğretmen yetiştiren kurumlarda bile "atanacak mıyım?" kaygısı var. Konservatuarlarda işsizlik oranı çok yüksek örneğin çok iyi kemancılar bile işsiz kalabiliyor."

Öğretmenlerin Öğrencilerini Çalgılarına ve Çalgı Derslerine Motive Etmek İçin Kullandıkları Stratejiler

Öğretmenlerin görüşlerine göre öğrencilerini çalgılarına ve çalgı derslerine motive etmek için kullandıkları yöntemler şunlardır;

Katılımcı 1	Kişiyi özgü uygulamalar yapma Öğrencilerle devamlı konuşma Öğrenciler ile demokratik bir iletişim kurma
Katılımcı 2	Hedef belirleme konusunda yardımcı olma
Katılımcı3	Derste resimlerden yararlanma ve kayıt dinleme Öğrencilerin sıkılmaması için derse aralar verme

Katılımcı 4	Öğrenci ile sağlıklı iletişim kurma Öğrencinin öğretmene inanması, güvenmesi Öğrencilere konser verdirme
Katılımcı 5	İletişim kurma, konuşma

Konu ile ilgili olarak Uğur, öğrencileri motive etmek için kişiye özel uygulamalarda bulunduğunu, onlarla devamlı olarak konuştuğunu, öğrencilerinin onunla konuşurken başka hiçbir hoca ile olmadığı kadar rahat olduğunu söylemekte, öğrencilerini tanıyana kadar bir takım şeyleri yanlış yaptığını da itiraf etmektedir. Öğrencileri ile demokratik bir iletişime sahip olduğunu, hatta kimi zaman öğrencilerinin O'nu eleştirip kızabildiklerini belirtmektedir. Uğur ayrıca öğrencilerinin birbirleri ile çok farklılık gösterdiğini, motivasyon açısından her öğrenciye farklı davranmak gerektiğini eklemektedir.

"Başka bir anlatımla öğrenciye iyi geleceğini düşündüğün ilk izlenimle bazı şeyler yapıyorsun, söylüyorsun sonra bakıyorsun ki öğrenci inanılmaz düzeyde yani ciddi hastalık düzeyinde problemleri var çok aşırı alingan mesela ya da inanılmaz özgüven problemi var. Bir bakıyorsun söylediğin şey yüzünden kendini çok kötü hissetmiş ezilmiş, başka birine çok kamçılayıcı olan şey ona çok ağır gelebiliyor. Ben onu fark ettiğimde sistemi değiştiriyorum, bu adama böyle yaklaşmaz diyorum ona göre yaklaşıma çalışıyorum."

Onur ise öğrencilerinin hedeflerine ulaşmalarında yardımcı olması üzerinde durmaktadır. Öğrencilerinin mesleklerinin çalgı ile ilgili olduğundan emin olmalarını istediğini, bunun bilincine varmalarının önemli olduğunu belirtmektedir. Bazı öğrencilerinin bu işi meslekleri olarak görmediklerini eklemektedir. Çalgılarını ya da müzisyenliği meslekleri olarak gören öğrencilerini ise motive etmek adına onlarla konuştuğunu söylemektedir.

"Piyano her yerde eğer mesleği müzisyenlik ise işine yaracak. Piyano becerileri iyi olan bir öğretmenin iyi bir müzisyenin her zaman iyi şeyler yapabileceğini ve teknolojinin de özellikle piyanodan geçtiğini, klavyedeki becerilerin çok önemli olduğunu, caz çalmak isteyen öğrenci bile olsa önce gam arpej gibi teknik becerilerin iyi hale getirildikten sonra her şeyin çalınabileceği gibi bilgiler veriyorum."

Öğrencilerini çalgılarına motive etmek için farklı yöntemleri bulunan Ayça ise öğrencileri derslere motive etmek için çok fazla şeyler yaptığını, dersi cazip hale getirmek için resimler koyduğunu, özellikle küçük çocuklar ile keman dersleri yaparken resmi bir araç olarak kullandığını, öğrencileri sıkmamak adına derslerde kayıt dinleyip, derse aralar verdiğini belirtmektedir. Ayça ayrıca konser kayıtlarını öğrencileri motive etmek için bir araç olarak kullandığını, çalan kişileri model olarak göstererek sistemli çalışırlarsa öğrencilerinin başarılı olabileceğini onlara hatırlattığını söylemektedir. Dersin eğlenceli hale gelmesi için çaba harcadığını belirten Ayça, soyut olan müziğin somutlaştırılması konusunda dinlediği müziğe uygun dans, resim ve öyküleme gibi etkinlikleri kullandığını belirtmektedir.

"Hikaye yazarız bak burada bir kuş var, burada bir kedi geliyor şimdi gibi. Onlar eğlenceli geliyor çocuklara..."

Okşan ise çalgıya yönelik motivasyon konusunda Uğur'la paralel düşünmektedir. Okşan'a göre motivasyon konusunda iletişim önem taşımaktadır. Öğrencinin öğretmene inanması ve güvenmesi gerektiğine inanan Okşan, öğrencilerinin her akademik ihtiyaçlarında kendisi ile iletişim kurabildiğini, onların sorularını yanıtlamak için her zaman hazır olduğunu söylemektedir. Ayrıca Okşan, konser vermenin öğrencilerin motivasyonlarında çok etkili bir araç olduğunu, öğrencilerin konserlerdeki başarı ve başarısızlıklarından dolayı çalgılarına yönelik motivasyonlarının arttığını belirtmektedir.

"...mümkün olduğunca insan önünde çalmalarına çalışıyorum çünkü başarılı olduklarını gördükçe motive oluyorlar bazen başarısızlıklarından da motivasyon çıkarabiliyorlar, özeleştiriyi yapmayı öğreniyorlar. Ben şunu doğru, şunu yanlış, şunu eksik, şunu tam yaptım diye kendilerini sağlıklı değerlendirme becerisine sahip oluyorlar o zaman."

Aslı öğrencileri ile iletişim kurduğunu onlarla konuştuğunu, fakat çok fazla pozitif ve pohpohlayan bir hoca olmadığını söylemektedir. Aslı'ya göre ayrıca öğrencilerin çalgılarına yönelik motivasyonlarının oluşmasında bir aşamadan sonra öğretmenlerine çok fazla bağımlı kalmamaları gerekmektedir. Aslı öğrencilerin çalgıya başladıkları zamanlar haricinde ilerleyen aşamalarda onları devamlı olarak motive etmediğini, bunu bilerek

yapmadığını belirtmektedir. Bu görüşünü, “Devamlı öğretmenden destek arayan, koltuk değneği gibi kullanan öğrenci olmaması gerekir. Birazda büyüyorlar artık yetişkin olacaklar kendilerini motive etmeyi öğrenmeleri gerekir.” sözleri ile açıklamaktadır.

Çalgı Performansını Etkileyen Faktörler

Öğretmenlerin görüşlerine göre çalgı performansını etkileyen faktörler aşağıda sunulmaktadır.

Katılımcı 1	Öğretmenin niteliği Öğrenci özellikleri (yetenekli, tutkulu, hırslı) Öğrencinin fiziksel yatkınlığa sahip olması ve konsantrasyon yeteneği Öğrencinin yoğun çalışması ve hayatının eksenine çalgıyı yerleştirmesi Öğretmenin sistemi, yöntemi ve yaklaşımı Öğretmen-öğrenci iletişimde demokratik bir yaklaşım sergilenmesi
Katılımcı 2	Çalgıya karşı isteklilik-isteksizlik Öğretmen-öğrenci iletişimi Öğrencinin öğretmene alışamaması Öğrencinin çalgı yapısına uygun olmaması Piyanonun polifonik yapısından dolayı öğrencilerin zorlanmaları Öğrencinin sürekli olarak aksatmadan çalışması Öğrencinin sabırlı, kararlı kişilik yapısı Öğretmenin çalgılarında doğru örneklemeler yapması Öğretmenin sabırlı, tutarlı ve müziği sevdirmeyi hedefleyen bir kişilik yapısına sahip olması
Katılımcı 3	Öğrencinin yetenekli olması Öğrencinin çalışması ve psikolojik yatkınlığı Öğretmenin motivasyonu Öğrencinin istikrarlı olması Öğrencinin rahat ve özgüvenli bir kişilik yapısına sahip olması Öğretmen ve öğrencinin birbirlerine karşı dürüst olmaları ve aralarında karşılıklı güvene dayanan bir iletişimin sağlanması Öğretmenin öğrenciye karşı yaklaşımı Öğretmenin sıcakkanlı ve samimi olması Öğretmenin her çocuğun yaş özelliklerine uygun davranması
Katılımcı 4	Çalışma niteliği (hazırlıklı olma, disiplinli çalışma, kaliteli çalışma, hedef belirleyerek çalışma) Öğretmenin motive edici olması Öğretmenin dürüst olması
Katılımcı 5	Öğrencinin yeteneği, zekası, çalgıya başladığı yaş Öğrencinin çalışkan biri olup olmaması Öğretmen öğrenci iletişimi Okulun genel atmosferi ve motivasyonu Okuldaki genel çalışkanlık düzeyi Türkiye’de konu ile ilgili gelecek olup olmadığı ile ilgili kaygılar Öğrencinin sabırlı, pozitif, konsantrasyon sağlayabilen kişilik yapısı Öğrencinin çalgıyı bir çıkış noktası olarak görmesi Öğretmenin konusuna hâkim olması ve bunu yansıtması Öğretmenin öğrenciyi çok iyi anlaması ve iletişim kurması
Katılımcı 6	Öğrencinin amacının ne olduğunu bilmesi Öğrencinin sabırlı olması ve müziği sevmesi

Öğretmenin motive edici olması
Öğretmenin öğrenciyi çok iyi tanıyarak özelliklerini bilmesi
Öğretmenin çalgısını iyi çalmasından çok iyi öğretmesi

Uğur çalgı öğrencisinin performansını daha çok öğretmenin niteliğine ve öğrencinin özelliklerine bağlamaktadır. Öğrenci başarılı olabilmek için yetenekli, tutkulu ve hırslı olmalıdır. Uğur müziksel yeteneği aynı zamanda fiziksel yatkınlık olarak ele almaktadır. O'na göre öğrenci çok yetenekli, olabilmekte ama fiziksel olarak yeterli yatkınlığı olmadığı için bunu gerçekleştirememektedir. Ayrıca Uğur konsantrasyonu da bir yetenek olarak görmektedir. Aslında yetenekli olan öğrencilerin bazı zamanlarda düşük performans göstermelerinin sebebi o dönemlerdeki konsantrasyon bozukluklarıdır. Ayrıca öğrenciler çalgılarını yoğun çalışmaları ve hayatlarının eksenine mümkün olduğunca çalgılarını yerleştirmelidirler. Uğur'a göre ayrıca hocanın sistemi, yönlendirmesi ve yaklaşımı da öğrencinin başarısında çok önemli bir etkidir. Öğretmenlerin öğrencileri ile iletişimlerinde demokratik bir yaklaşım sergilemelerinin öneminden bahseden Uğur, kendisinin öğrencilerinin parça ile ilgili fikirlerini özgürce belirtmelerini, parçalar hakkında düşüncelerini istediğini söylemektedir. Hatta öğrencilerine kendi öğrettiği bilgilere bile her zaman katılmamaları gerektiğini, onları da sorgulamaları gerektiğini anlattığını belirtmektedir. Öğrencilerinin söylediği şeyler O'na hiç uymasa da öğrenci konuşup fikrini savunursa kabul edebildiğini de eklemektedir. Çünkü kendisi için önemli olan öğrencinin kendi stilini geliştirmesidir.

"Bazen bana çok kötü gelen tercihler yapılıyor. Sadece onu açıklamasını istiyorum yani bir anlamda onun altına bir metin kurmasını istiyorum."

Onur, çalgıdaki başarıyı birden çok nedene bağlamaktadır. O'na göre çalgıya karşı isteksizlik, öğretmen-öğrenci ilişkisi, öğrencinin öğretmenine alışmaması, öğrencinin çalgıya yapısının uygun olmaması, özellikle piyanonunun polifonik yapısından dolayı öğrencilerin zorlanmaları öğrencilerin performans başarılarını düşüren etkenlerdir. Öğrencinin başarılı olabilmesi için sürekli olarak aksatmadan çalışması gerektiğini belirterek çalgı çalmayı yabancı dil veya spor gibi devamlı pratik yapılması gereken bir alan olarak görmektedir. Öğrencinin bilinçli çalışma alışkanlıkları geliştirmesi gerektiğinin altını çizen Onur, onların kararlı ve sabırlı bir kişilik yapısına sahip olmaları gerektiğini belirtmektedir.

"Sabırlı bir kişilik yapısına sahip olması . Bu iş iğneyle kuyu kazmak gibi bir iş olduğu için onun bilincinde olan bir tip olması lazım."

Onur'a göre öğrencinin çalgıdaki başarısı için öğretmenlerine düşen görev, çalgısında doğru örneklemeler yapabilmektir. O'na göre öğretmenler, sabırlı, tutarlı ve müziği sevdirmeyi hedefleyen kişiler olmalıdırlar. Ayça da çalgıda başarıyı birden fazla faktöre bağlamaktadır. O'na göre öğrenci öncelikle yetenekli olmalıdır. Çalışma da başarı için çok önemli bir faktördür. Diğer faktörler ise psikolojik yatkınlık ve öğretmenin motivasyonudur. Öğrencilerin çalgıda başarıyı yakalayabilmek için mutlaka istikrarlı olmaları gerektiğinin altını çizen Ayça'ya göre çocukların istikrarını öğretmenleri sağlamaktadır. Biraz daha rahat ve özgüvenli kişiliklerin çalgılarında başarıyı daha kolay yakaladıklarını söyleyen Ayça, öğrencinin hem kendine hem de öğretmenine karşı dürüst olması, öğretmenin de öğrenciye karşı dürüst olmasının karşılıklı güveni arttırdığı ve bu sayede öğrencinin başarısına yön verdiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerine karşı sert davranmalarının çoğunlukla bir işe yaramadığını söyleyen Ayça'ya göre öğretmen tatlı sert olmalıdır çünkü öğrenciler özellikle ilk yaşlarda öğretmeni sevdikleri için derslere gelmektedirler. Öğretmenlerin sıcakkanlı ve samimi olmaları, her çocuğun yaş özelliklerine göre davranmaları ve farklı karakterlerdeki öğrencilere karşı aynı davranmamaları gerektiğini belirtmektedir.

Okşan çalgıda performans başarısında özellikle çalışma kavramı üzerinde durmaktadır. O'na göre çalışma, hazırlıklı olma, disiplinli çalışma, kaliteli çalışma, hedef belirleyerek çalışma çalgı başarısındaki en önemli kavramlardır.

"Günde 3 saat 5 saat ben standart belirledim kendime ama elimde enstruman vakit geçiriyorum durumu yerine ben bugün ne elde ettim, neyi hedefledim? Bir kere çalışma odasına hedefle girmek gerekiyor. Her gün için belirli bir hedef koyup o hedefe yönelik çalışmak. Yani büyük hedefler olarak bir konser ya da sınavı belirlersek onun altına küçük hedefler koymak gerekiyor....."

Okşan öğrencilerinin başarılı olabilmeleri için öğretmenlerinin mutlaka motive edici ve dürüst olması gerektiğini söylemektedir. Bireysel çalgı derslerinin sınıf derslerinden farklı olduğunu öğrenci ile iletişim kurarken mutlaka herkese göre farklı davranılması gerektiğini söylemektedir.

Aslı'ya göre ise çalgıda başarının gereklilikleri yetenek, zeka, çalgıya başlanılan yaş, öğrencinin çalışkan biri olup olmadığı, öğretmen-öğrenci iletişimi, okulun genel atmosferi ve motivasyonu, okuldaki genel çalışkanlık düzeyi ve Türkiye'deki bu konu ile ilgili gelecek olup olmadığı ile ilgili kaygılardır. Ayrıca öğrenci kişilik yapısı gereği çok sabırlı, pozitif, konsantrasyonunu sağlayabilen bir yapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin çalgı çalmak yada başarılı olmak için çalgıyı bir çıkış noktası olarak görmeleri gerektiğini belirten Aslı çalgı çalmak için öğrencilerin çok çeşitli sebeplerinin bulunduğunu söylemektedir.

"Hayatta bir takım şeyleri başarmak zorunda olması lazım. Ya aile problemi olacak ya maddi problemi olacak ya biraz kompleksi olacak yani hayatta hiçbir sorunu olmayan kişi çalgı çalamaz. Çalgı mutlaka bir sorun gerektiriyor ve bunu aşmak için çalgıyı kullanıyor öğrenciler. Bir çıkış noktası çünkü...."

Aslı'ya göre öğrenci başarısının sağlanabilmesi için öğretmenin konusuna çok hâkim olması ve bunu öğrenciye yansıtması gerekir. Aslı'da öğrenci başarısı için öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimin çok önemli olduğunu vurgulayarak diğer öğretmenlerin düşünceleri ile paralellik göstermektedir. Öğretmen öğrenciyi çok iyi algılayabilmeli ve iletişim kurmalıdır. Kişisel bir ilişki olmadan genel bir tavırla yaklaştığı zaman öğrencileri ile başarıyı yakalamadığını belirtmektedir.

"..Çalgıda mutlaka kişisel ilişki kurmak gerekiyor. Ben mesela iyi ilişki kurabildiğim öğrencilere daha iyi öğretebiliyorum yani kendiliğinden oluşan bir güven. Karşısındaki öğretmene güvendiği zaman öğrenci çok daha çabuk öğreniyor."

Haluk ise çalgıdaki başarıda öğrencinin amacının ne olduğunun birinci faktör olduğunu belirtmektedir. Başarı için sabırlı olması ve müziği sevmesi gerektiğini belirtmektedir.

"Çalgıda iyi noktaya gelmenin birinci şartı yetenek değil. Çok yetenekli öğrencilerin sabırsız olduğundan dolayı başarısız olduğunu görüyoruz. En önemlisi sabırlı olması çalışkan olması gerekiyor. Yetenekli olacak ama bence yetenek ikinci planda müziği sevecek, müziğin aşığı olacak. Değilse süper yetenek ama hiç müzik sevgisi yok çabuk yetenekli ama kantinden çıkmıyor, geziyor."

Haluk'a göre çalgıda başarının sağlanması için öğretmenin motive edici olması, öğrenciyi iyi tanıyıp onun özelliklerini bilmesi gerekmektedir. İyi çalgı çalmasından çok iyi öğretmesi gerekmektedir. Haluk ayrıca, her öğrencinin yapısına uygun repertuarın bulunması repertuar seçiminde kültürel özelliklere önem gösterilmesi gerektiğini belirtmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlerin görüşlerine göre öğrenci motivasyonunu etkileyen faktörlerin başında öğretmen-öğrenci iletişiminin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi gelmektedir. Her öğrenci, öğrenme şekli ve kişisel özellikler açısından farklılık gösterebildiği gibi farklı yaklaşımlardan motive olmaktadır. Burada öğretmenin öğrenciyi çok iyi tanıyarak ona uygun yaklaşımı sergilemesi gerekmektedir. Ayrıca öğretmenlere göre öğrencilerin belirledikleri hedefleri de öğrenme konusunda motivasyonlarını etkilemektedir. Bazı öğrencilerin müziği kendilerine ileride bir meslek olarak görmemeleri motivasyonlarını olumsuz etkilemekte, bazı öğrencilerin de müzik dışı hedeflerinden dolayı çalgı derslerine devam etmeleri motivasyonlarını etkilemektedir. Motivasyon kuramlarından beklenti değer kuramına (Eccles, Wigfield & Schiefele, 1998) göre bireyler, dışsal faktörlerden dolayı da bir işi yapmayı sürdürebilmektedirler. Fakat yapılan araştırmalar yapılan işten alınan keyif olarak ta adlandırılabilir içsel motivasyona sahip öğrencilerin çalgılarında daha yüksek bir performans başarısına sahip olduklarını göstermektedir (Özmenteş, 2012). Burada öğretmenlerin öğrencileri ile konuşarak onların içsel olarak motive olmalarını sağlayıcı önlemler almaları gerekmektedir. Konu ile ilgili olarak bir öğretmen öğrencileri ile konuşarak onlara hedef belirlemeleri konusunda yardımcı olduğundan ve çalgının onlar için önemini vurguladığından bahsetmektedir. Bu örnekte öğretmenin öğrencilerini içsel olarak motive etmek için bu yaklaşımda bulunduğu söylenebilir.

Ayrıca öğretmen görüşlerine göre öğrencinin performansındaki başarı ve başarısızlığı da onun motive olmasını sağlayan başka bir etkidir. Başka bir motivasyon kuramı olan yüklem kuramına (Weiner, 1986) göre kişilerin bir işteki başarı ve başarısızlığına yönelik inançları onun motivasyonunu etkilemektedir. Burada öğrencilerin performanslarındaki başarısızlıklarını kendi yeteneklerine ya da kendilerinin kontrol edemeyeceklerini düşündükleri nedenlere yüklemeleri onların çalgıya yönelik motivasyonlarını olumsuz etkileyen bir faktör olarak görülebilir. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlerin, öğrencilerinin yanlış ve olumsuz düşüncelere kapılmasını önleyecek önlemler alması gerekmektedir. Ayrıca öğretmen görüşlerine göre öğrenciler, çalgılarını güç bulmalarından dolayı motivasyonlarını yitirebilmektedir. Akış kuramına (Csikszentmihalyi, 1990) göre, kişinin bir işteki yeterliği ile yaptığı işin güçlüğüne yönelik algısı arasında denge kurması gerekmektedir. Kuram açısından bakıldığında öğrencinin çalgısını kendi yetenek seviyesinin üzerinde görmesi kaygı yaşamamasını sağlar ve çalgısına karşı motivasyonunun olumsuz etkilenmesine sebep olur.

Öğretmenlerin öğrencilerinin motive olmaları için kullandıkları stratejilere bakıldığında öğretmenlerin özellikle öğretmen-öğrenci arasındaki iletişime önem verdikleri bunun gerçekleştirilmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır. Burada öğretmenlerin çalgı eğitiminde usta-çırak ilişkisinden çok rehber-arkadaş (Lehmann ve diğ.,2007) ilişkisini benimsedikleri görülmektedir. Ayrıca bir katılımcı özellikle küçük yaşta çocukları derslere motive etmek adına farklı öğretimsel yöntemler kullandığını belirtmiştir. Yaş gruplarına ve öğrenme stillerinde beliren değişikliklere göre farklı yöntemler kullanılmasının öğrencilerin derse yönelik motivasyon ve performanslarının artması açısından önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin çalgıda performans başarısına sahip olunması için özellikle öğrencilerinin kişilik yapısına, öğretmen niteliğine ve öğrenci-öğretmen arasındaki iletişime vurgu yaptıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenler öğrencilerinin istikrarlı çalışmaları, yetenekli, konsantrasyon sağlayabilen, hırslı, tutkulu, rahat, özgüvenli, sabırlı, kararlı kişilik yapısına sahip olmaları gerektiğini belirtmektedirler. Burada öğretmenlerin öğrencilerinin çalgılarındaki başarılarında kişilik özelliklerinin oldukça önemli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Ayrıca öğretmenler öğrencilerinin çalgı çalışma alışkanlıklarını da çalgıda performans başarısını sağlamak açısından önemli bulmaktadırlar. Düzenli çalışma alışkanlığı disiplinli ve kararlı bir kişilik yapısının göstergesi olmakla birlikte öğrenciler günlük çalışma süreleri boyunca her zaman etkili çalışma becerileri gösteremeyebilmektedir. Burada bilinçli çalışma ya da planlı çalışma taktiklerinin öğretmen tarafından öğrenciye kazandırılması gerekmektedir. Planlı çalışma, açık bir hedef belirleyerek performansın bazı açılardan yükseltilmesi için yapılan, yapılandırılmış etkinlik olarak tanımlanmıştır (Krampe &Ericsson, 1995). Bu tanımdan çalışan kişinin özellikle çalışmasında bir hedef belirlemesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Burada öz düzenlemeli öğrenme stratejilerinin kullanılması da yararlı görülebilir. Çalgı çalışmada öz düzenlemeli öğrenme, öncelikle üst bilişsel stratejilerin kullanımını gerektirmektedir. Bunlar kısaca planlama, izleme ve değerlendirme stratejileridir (Özmenteş, 2007:22). Öz düzenlemeli öğrenmenin evreleri ise önceden düşünme, performans denetim ve kendine yansıtma evresidir. Çalgı öğretmenlerinin bu öğrenme yaklaşımı ve üstbilişsel taktiklerin kullanımı konusunda öğrencilerini bilgilendirmeleri onların performansların yükseltilmesi açısından önemli bir etken olarak görülebilir.

Öğretmenlerin görüşlerine göre öğretmenlerin nitelikleri öğrenci performansının yükseltilebilmesi için önemli bir faktördür. Katılımcılar ayrıca, öğretmenlerin sistemine vurgu yaparak, onların öğrenciyi yönlendirmesi, çok sert bir yapıya sahip olmaması, sıcakkanlı ve samimi olması, çocukların yaş özelliklerine uygun davranması, konusuna hakim olması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişime de özellikle vurgu yapmışlardır. Buna göre öğretmenler öğrenci ile çok iyi iletişim kurmalı, onu çok iyi tanıyıp özelliklerini iyi bilmelidirler ve öğrenci ile iletişiminde demokratik bir yaklaşım sergilemelidirler. Ayrıca konu ile ilgili bir katılımcı öğretmenlerin öğretme becerilerine vurgu yaparak öğretmen çok iyi çalışmasından çok iyi öğretmesi gerektiğini vurgulamıştır. Etkili öğretmen özellikleri ile ilgili literatür incelendiğinde bu özelliklerin öğretme becerisi, kişisel özellikler ve müziksel özellikler alt başlıkları altında sınıflandırıldığı görülmektedir (Teachout, 1997) Öğretmenlerin görüşlerinin ilgili alanyazın ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

ÖNERİLER

- Çalgı öğretmenlerinin araştırmaya verdikleri yanıtlar incelendiğinde onların performans ve motivasyon ile ilgili vurguladıkları noktaların eğitim aldıkları kurum, mesleki deneyimleri, cinsiyetleri ve çalıştıkları

kuruma göre önemli farklılıklar göstermediği söylenebilir. Öğretmenler deneyimleri sonucunda literatürdeki motivasyon kuramları perspektifinde görüş bildirmişlerdir. Fakat bu görüşler uygulama ve deneyim sonucu elde ettikleri fikirlerdir. Onların aldıkları eğitim çerçevesinde uygulamada karşılaşılan durumların kuramsal alt yapıyla birleştirilmesi gerekmektedir. Bunun sağlanması için Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinde çalgı eğitimi alanında yüksek lisans düzeyinde verilecek dersler ile konservatuar mezunlarının pedagojik donanımları sağlanmalı, Eğitim Fakültesi mezunlarının da çalgı eğitimi alanında yeterli donanıma sahip olmaları ve bu alanda derinleşmeleri hedefinde önlemler alınmalıdır.

- Çalgıda performansın sağlanabilmesi için öğretmenlerin öğrencilerine etkili çalışma alışkanlıkları kazandırmaları gerekmektedir. Eğitimlerinde bunu verebilmek için de kendilerinin çalgı eğitiminde eğitim psikolojisi konusunda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında çalgı öğretmeni yetiştirme ve öğretmen kimliğinin kazandırılmasında pedagojik eğitime önem verilmesi gerekmektedir.
- Çalgıdaki performans ve motivasyona etki eden faktörler, konu ile ilgili hazırlanacak ölçme araçları ile daha fazla öğretmene ulaşılarak farklı yöntem ve teknikler ile araştırılabilir.
- Çalgı öğrencilerinin çalgılarına yönelik motivasyonları ve performansları ile ilgili görüşleri alınarak öğretmen ve öğrenci arasındaki görüş farklılıkları ortaya çıkarılabilir.
- Çalgı öğretmenleri ile ilgili araştırmalar sürdürülerek onların eğitimde etkili öğretmen özelliklerine yönelik algıları, derslere yönelik motivasyonlarını etkileyen içsel ve dışsal faktörleri, iş doyumları, mesleki yeterliklerine yönelik inançları gibi özellikleri araştırılabilir.
- Çalgı öğretmenlerinin farklı yaklaşımlarına göre öğrencilerinin performans ve motivasyonlarında oluşan değişiklikler gözlemsel ve deneysel çalışmalar ile ortaya çıkarılabilir.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya'da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen "International Conference on New Trends in Education - ICONTE-2013"da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Boucher, H., & Ryan, C. A. (2011). Performance stress and the very young musician. *Journal of Research in Music Education*, 58(4), 329-345.

Broomhead, P., Skidmore, J. B., Eggett, D. L., & Mills, M. M. (2012). The Effects of a Positive Mindset Trigger Word Pre-Performance Routine on the Expressive Performance of Junior High Age Singers. *Journal of Research in Music Education*, 60(1), 62-80.

Csikszentmihalyi M. (1990). *Flow*. New York: Harper & Row.

Eccles J.S., Wigfield, A., ve Schiefele, U. (1998). Motivation to Succeed. N. Eisenberg(Edt.) *Handbook of Child Psychology: Social, Emotional And Personality Development*, 1017–1095, New York: Wiley.

Gabrielsson A. (1999). The performance of music. D. Deutsch (Ed.), *The psychology of music* (501-602). California:Academic Press.

Henninger, J. C. (2008). The Effects of Performance Quality Ratings on Perceptions of Instrumental Music Lessons. *Update: Applications of Research in Music Education*, 27(1), 9-16.

Henry, M. L. (2008). The use of specific practice and performance strategies in sight-singing instruction. *Update: Applications of Research in Music Education*, 26(2), 11-16.

Hewitt, M. P. (2011). The impact of self-evaluation instruction on student self-evaluation, music performance, and self-evaluation accuracy. *Journal of Research in Music Education*, 59(1), 6-20

Howard, S. A. (2012). The Effect of Selected Nonmusical Factors on Adjudicators' Ratings of High School Solo Vocal Performances. *Journal of Research in Music Education*, 60(2), 166-185.

- Juslin & Sloboda (2008). *Music and emotion, theory and research*. Great Britain: Oxford University Press.
- Krampe R.T. ,Ericsson K. A. (2005). Deliberate practice and elite musical performance. John Rink (Ed.) *The practice of performance studies in musical interpretation*. UK: Cambridge University Press (84-102).
- Latimer, M. E., Bergee, M. J., & Cohen, M. L. (2010). Reliability and perceived pedagogical utility of a weighted music performance assessment rubric. *Journal of Research in Music Education*, 58(2), 168-183.
- Lehmann, A. C., Sloboda, J. A., & Woody, R. H. (2007). *Psychology for musicians: Understanding and acquiring the skills*. USA: Oxford University Press,
- Mursell,J.L. (1971). *The psychology of music*. Wesrport, CT:Greenwood Press.
- Napoles, J. (2009). The Effects of Score Use on Musicians' Ratings of Choral Performances. *Journal of Research in Music Education*, 57(3), 267-279.
- Özmenteş, S. (2007). Çalgı çalışma sürecinde özdüzenlemeli öğrenme ile duyuşsal özellikler ve performans düzeyi ilişkileri. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özmenteş, S. (2012). Çalgı eğitiminde güdü ve performans ilişkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik*, (2), 47-56.
- Ryan, C., & Andrews, N. (2009). An investigation into the choral singer's experience of music performance anxiety. *Journal of Research in Music Education*, 57(2), 108-126.
- Smith, D. T. (2009). Development and validation of a rating scale for wind jazz improvisation performance. *Journal of Research in Music Education*, 57(3), 217-235.
- Sichivitsa, V. O. (2007). The influences of parents, teachers, peers and other factors on students' motivation in music. *Research Studies in Music Education*, 29(1), 55-68.
- Silvey, B. A. (2009). The effects of band labels on evaluators' judgments of musical performance. *Update: Applications of Research in Music Education*, 28(1), 47-52.
- Silvey, B. A. (2011). The Effect of Ensemble Performance Quality on the Evaluation of Conducting Expressivity. *Journal of Research in Music Education*, 59(2), 162-173.
- Silverman, M. J. (2009). The Effect of Positive Peer Reinforcement on Psychological Measures and Guitar Songleading Performance in University Students. *Update: Applications of Research in Music Education*, 28(1), 3-8.
- Sloboda J.A. (1982). Music performance. D. Deutsch (Ed.), *The psychology of music* (479-496). New York: Academic Press.
- Stambaugh, L. A., & Demorest, S. M. (2010). Effects of practice schedule on wind instrument performance: A preliminary application of a motor learning principle. *Update: Applications of Research in Music Education*, 28(2), 20-28.
- Taborsky, C. (2007). Musical performance anxiety: A review of literature. *Update: Applications of Research in Music Education*, 26(1), 15-25.
- Teachout, D.J. (1997). Pre-service and experienced teachers' opinions of skills and behaviors important to successful music teaching. *Journal of Research in Music Education*,45 (1), 41-50.

Topoğlu, O. (2013). Müzisyenlerde sahne korkusu, sahne korkusunun nedenleri ve sahne korkusu ile baş etmede kullanılabilir stratejiler, *E-Journal of New World Sciences Academy*, 8, (1), 43-55.

Weiner, B. (1986). *An Attributional Theory of Motivation and Emotion*. New York:Springer.